

VALPROGRAM FÖR SFP I EGENTLIGA FINLAND 2023

- VÄLMÅENDE HELA LIVET
- MILJÖ OCH HÅLLBAR UTVECKLING
- NÄRSAMHÄLLET
- FINLAND I VÄRLDEN

SFP i Egentliga Finland går till riksdagsval på egen lista. Din röst på SFP är av avgörande betydelse för att trygga det åboländska SFP-mandatet i Finlands riksdag.

Vi i SFP i Egentliga Finland är glada över att du är intresserad av vårt valprogram. När vi i den följande texten använder "vi" presenterar vi SFP:s i Egentliga Finlands åsikter om vårt samhälle – våra avsikter och visioner.

Vi arbetar för ett samhälle som är rättvist, öppet och demokratiskt. Ett samhälle där alla bär ansvar men samtidigt ger människor möjlighet att förverkliga sina drömmar och vara trygga.

Vi vill stärka välfärdssamhället och det förutsätter att ekonomin är i balans, människorna har jobb och företagen är framgångsrika.

Vi bygger vår politik på respekt för människan och miljön, på frihet och individens rättigheter, på fred och rättvisa, på likabehandling och jämställdhet, på ett gemensamt socialt och globalt ansvar.

Vi arbetar för en fungerande tvåspråkighet och för en levande nordism, där svenskan utgör en av hörnstenarna och har en stark ställning i Egentliga Finland.

VÄLMÅENDE HELA LIVET

- Åbolands sjukhus blir Egentliga Finlands vårdcenter för tvåspråkig vård
- Nolltolerans mot köer i vården: håller inte vårdgarantin så ska man få vård på annat håll utan extra kostnad
- Alla ska garanteras ett eget vårdteam
- Främjandet av den psykiska hälsan ska göras till en nationell prioritet. Terapigaranti ska införas
- Närservicen ska tryggas
- Personalresurserna måste tryggas och en välmående personal är ett måste
- En smidig utbildningsstig är en garanti för framtiden
- Kultur och motion på recept ska vara ett alternativ inom social- och hälsovården

UTBILDNING

En bra start i livet börjar redan före födseln och fortsätter tills vi är redo att ta ansvar för oss själva. Kommunerna behöver tillräckliga statsbidrag för att garantera trygga lärandemiljöer i dagvård och skola. Vi applåderar projektet Finlandsmodellen som garanterar alla elever i grundskolan möjlighet att ha en hobby.

Steget från barndom till vuxenliv kan vara besvärligt för många. Vi anser att de unga bör ges redskap för att klara vardagen och därmed minskar risken för att mindre problem utvecklas till större som i sin tur kräver snabba och kostsamma åtgärder.

Vi anser att våld bland unga ska förebyggas genom tidigt ingripande. Genom att säkerställa tillräckliga resurser för barnskyddet och ett bättre tvärsektorielt samarbete mellan myndigheterna så kan utanförskap och utslagning motverkas. Det uppsökande ungdomsarbetet har en viktig roll för att fånga upp unga i riskzonen.

Övergångarna från den grundläggande utbildningen till andra och tredje stadiet ska vara smidiga och ha arbetslivets behov i fokus. Vi behöver ett bättre samarbete mellan näringslivet och utbildningen.

Möjligheten att söka till universitet via många olika stigar minskar pressen: betyg, inträdesprov, öppna högskolan och olika kvoter för dem med utländskt betyg ska bredda möjligheten att inleda universitetsstudier. Universitetens autonomi att själva avgöra vilken antagningsmetod som lämpar sig ska givetvis gälla, anser vi.

I en tid av ökande desinformation behövs satsningar på forskning och utbildning. Högskolornas finansiering ska vara långsiktig och förutsägbar. För att klara sig i den globala konkurrensen behöver Finland investera mera i forskning och utveckling.

HÄLSA

Välfrämsområdet bör skapa attraktiva incitament som ökar kommunernas intresse att satsa på förebyggande verksamhet såsom motion etc. Det gäller att stöda varje individ att hålla sig frisk. Vi behöver tillräckliga resurser för förebyggande hälsovård i närsamhället.

Vård- och omsorg ska utgå från klientens behov och finnas nära dig på ditt eget modersmål när du behöver den. Ett eget vårdteam ska garanteras alla. Fasta vårdkontakter skapar förutsättningar för vård som tar ett helhetsansvar för klienten. Smidiga, smarta mobila och digitala lösningar kompletterar utbudet och förbättrar tillgängligheten.

De senaste åren har vi sett att allt fler lider av mental ohälsa. Främjandet av den psykiska hälsan ska göras till en nationell prioritet. Dagens satsningar betalar sig tillbaka på sikt. Vi behöver flera psykologer och en terapigaranti. Ingen ska behöva köa för att få hjälp. Lågröskeltjänster som digitalt stödd korttids-terapi bör finnas med som ett alternativ. Utbildningen till psykoterapeut ska vara gratis som alla andra utbildningar i Finland.

Genom att upprätthålla de äldres funktionsförmåga och kognitiva färdigheter kan behovet av omfattande vård skjutas upp. Seniorrådgivningar ska finnas nära och ge råd, information och stöd i frågor som gäller de äldres fysiska, psykiska och sociala hälsa. Trygga boendemiljöer med gemensamma utrymmen som är öppna för olika samhällsaktiviteter stärker de äldres möjligheter till ett aktivt liv. Närservicen ska tryggas.

Utbudet av servicesedlar ska öka så att fler kan utforma sin beviljade service på bästa sätt. Servicesedelns värde ska täcka kostnaderna för god vård, oavsett inkomst. Om välfrämsområdet inte kan erbjuda klienten vård inom utsatt tid ska klienten till samma pris få vård på annat håll, inom den offentliga, den privata eller den tredje sektorn. Vi vill se nolltolerans mot vårdköer!

Ett tvåspråkigt vårdkluster i fastigheten Åbolands sjukhus behövs för att trygga regionens svenskspråkiga invånares möjligheter att få vård på sitt modersmål. Vi vill att Åbolands sjukhus blir regionens centrum för tvåspråkig vård.

KULTUR OCH HÄLSA

Vi värnar om ett fritt, demokratiskt och tillgängligt kulturliv för alla på jämlika grunder och vill öka förståelsen för språkets roll som kulturbäare.

Kultur är en investering för framtiden, kultur bygger broar och ökar känslan av samhörighet. Kreativa och kulturella aktiviteter kan stöda och stärka människors hälsa och välbefinnande. Vi anser att användningen av kultur som en del av social- och hälsovårdstjänsterna bör utvecklas särskilt inom det förebyggande arbetet och äldreomsorgen.

Kulturen är en viktig drivkraft för regional tillväxt och utveckling. Tredje sektorn, folkbildningen, föreningslivet och annan ideell verksamhet spelar en betydande roll för kulturlivet. De kreativa branscherna i vidare bemärkelse har även en avsevärd tillväxtpotential som kan öka regionens livskraft.

Vi vill att en procent av byggkostnaderna reserveras för konstnärlig utsmyckning i statliga och kommunala nybyggen.

Vi vill slå vakt om och betona behovet av konstnärlig yrkesutbildning på svenska, särskilt på högskolenivå.

MILJÖ OCH HÅLLBAR UTVECKLING

- **Närmat är klimatsmart, ekonomiskt och företagervänligt**
- **Vår unika skärgård är världsberömd – Skärgårdshavet måste räddas**
- **Vi vill inte ha alg-gröt i Skärgårdshavet – kraftfulla nationella och internationella åtgärder behövs omedelbart**

Risken för en klimatkatastrof är idag en realitet och vårt största problem. Vi måste lära oss att respektera naturen bättre än tidigare och handla klimatsmart, hållbart och med eftertanke.

För att vara konkret om miljöfrågor: Finland ska vara kolneutralt år 2035. Klimatförändringen är redan här – ju längre vi väntar desto dyrare blir det. Vi vill att skärgården ska vara bebodd året om. Skärgårdens unika attraktionskraft ska bestå också för kommande generationer. Därför måste Skärgårdshavet räddas! Kraftfulla nationella och internationella åtgärder behövs omedelbart för att rädda Skärgårdshavet.

Ekosystemet är en helhet där en förändring ändrar på allt. Vår nordliga natur är speciellt sårbar. Vi behöver använda vår natur så att vi inte skapar oåterkalleliga förändringar. En hållbar framtid förutsätter en tydlig politik som sporrar till ekologiskt hållbara investeringar, livsstil och produktion. Klimatförändringen dämpas dock inte genom att underteckna papper utan förverkligandet kräver direkta och omfattande åtgärder på hemmaplan, i vår vardag. De som orsakar kostnader för samhället genom miljö- och klimatvådlig verksamhet ska också stå för dem. Vi är även tvungna att se över våra behov, vanor och tillvägagångssätt.

Vi behöver alla med i den gröna övergången. Det offentliga bär ett ansvar som förebild för klimatneutralitet men också universiteten och regionens företag är motorer för nya klimatsmarta miljölösningar. Hållbara fossilfria energilösningar för både trafik och uppvärmning är av avgörande betydelse. Vi behöver en ökad medvetenhet om dagens klimatsituation – överallt!

Vi anser att ett ekonomiskt och ekologiskt hållbart jordbruk och fiske bör vara grunden för försörjningsberedskapen. Det förutsätter att stöden riktas rätt och att livsmedelskedjan också erbjuder lokala och regionala alternativ till förädling och distribution.

NÄRSAMHÄLLET

- **Trygga en levande skärgård med pålitliga kommunikationer**
- **Målet är en ekonomi i balans med hållbar tillväxt**
- **Stärka städernas och kommunernas beslutanderätt i planeringsfrågor – minska landskapsplanernas styrande påverkan**
- **En rimlig företagsbeskattning är en förutsättning för att företag ska kunna växa och utvecklas**
- **Avskaffa arvs- och gåvoskatten**
- **Förenkla reglerna vid generationsskifte**

Vi vill se Finlands ekonomi i balans för att uppnå en hållbar tillväxt på sikt. Det behövs fler människor i arbetslivet: här hjälper längre karriärer och arbetskraftsinvandring. Vi behöver också fler arbetsgivare och företag. Genom att minska byråkratin kan vi hjälpa små och medelstora företag att växa och en genomtänkt, sporrande beskattning möjliggör utveckling av verksamheten. Företag skapar arbetsplatser om de är framgångsrika och konkurrenskraftiga.

Finland behöver mer invandring och vi måste bli bättre på att integrera dem som kommer hit. Vi måste möjliggöra för våra nyfinländare att jobba och därför bör man lätta på byråkratin för uppehållstillstånd och arbetstillstånd. Personer från tredje land som avlägger en examen i Finland ska automatiskt få permanent uppehållstillstånd så att de kan jobba här.

Egentliga Finland ska ha goda förbindelser året om, det ska gå att bo, leva och arbeta i alla delar av regionen. Vi anser att kommunikation utgör en grundsten för god ekonomi och därmed även regional utveckling. Ytterst viktigt är fungerande

datateknisk infrastruktur för alla. Goda kommunikationer är centrala också när det gäller möjligheten att bo och bo kvar, välja att bo multilokalt samt för att driva företag i skärgården och landsbygden. Lokalt anpassade energilösningar för trafik och uppvärmning är av avgörande betydelse.

Vi anser att kommunernas och städernas beslutanderätt i planeringsfrågor bör stärkas så att landskapsplanernas styrande verkan minskar. För att kommunerna ska kunna locka nya invånare och företag behövs tomter för både boende och företagande. Kommunerna ska bygga sin service så att processer för byggnadslov etc. är snabba och smidiga.

Vårt land behöver en genomtänkt och rättvis skattereform gällande arvs- och fastighetsskatterna. Vi behöver förenklade regler t.ex. vid generationsskifte. Vi behöver en uppdaterad lagstiftning som stöder företagsamhet men också en hållbar tillväxt. Framöver fokuserar vi på att beskatta konsumtion och inte verksamt kapital. Därför vill vi att arvs- och gåvoskatten på sikt slopas och ersätts med en skatt då egendomen realiserar via en försäljning.

FINLAND I VÄRLDEN

- **Trygghet säkras genom förutseende och beredskap hemma samt samarbete med Norden, Europa och NATO**
- **Polis, gränsbevakning och försvarsmakt står för trygghet och måste garanteras de resurser de behöver**
- **Rysslands hänsynslösa agerande kräver beredskap**
- **Vår landsända är porten till nordiskt samarbete och export**

Finland är ett rätt litet land i utkanten av Europa. Vi delar över 1000 km gräns med Ryssland, som under Putins ledning agerar både aggressivt och skoningslöst. Detta läge förstärker vårt behov av att söka och befästa goda relationer till länder och organisationer, som erbjuder oss ökad säkerhet.

Finlands och Sveriges NATO-medlemskap stärker säkerheten kring Östersjön. Vi i Egentliga Finland med kustflottan och vårt geografiska läge ska upprätthålla en god beredskap i samarbetet med NATO och det övriga Norden.

Det politiska läget i Europa är instabilt. Det finns krafter som gärna vill rubba stabiliteten i Europas demokratier. Därför ska de myndigheter som ansvarar för vår säkerhet: polisen, gränsbevakningen och försvarsmakten garanteras de resurser de behöver. Genom Egentliga Finland går också mycket kritisk infrastruktur som bör skyddas.

Vi vill bevara och utveckla den allmänna värnplikten samt bredda uppbudet så att det är gemensamt för alla i åldersklassen, oberoende av kön.

Asylansökningar ska behandlas utan onödigt dröjsmål i ett individuellt förfarande som garanterar rättsskyddet. Vi vill underlätta familjeåterföreningar och att humanitärt skydd återinförs som grund för uppehållstillstånd.

Egentliga Finland är den viktigaste porten till det övriga Norden både kulturellt och ekonomiskt – detta borde utnyttjas mycket mera än vi gör idag.